

Nia mondo – La planedo Tero

Rio de Janeiro 1992: Agendo 21

La pintokonferenco pri medio kaj evoluo
(en: UNCED, eo: UNKME)

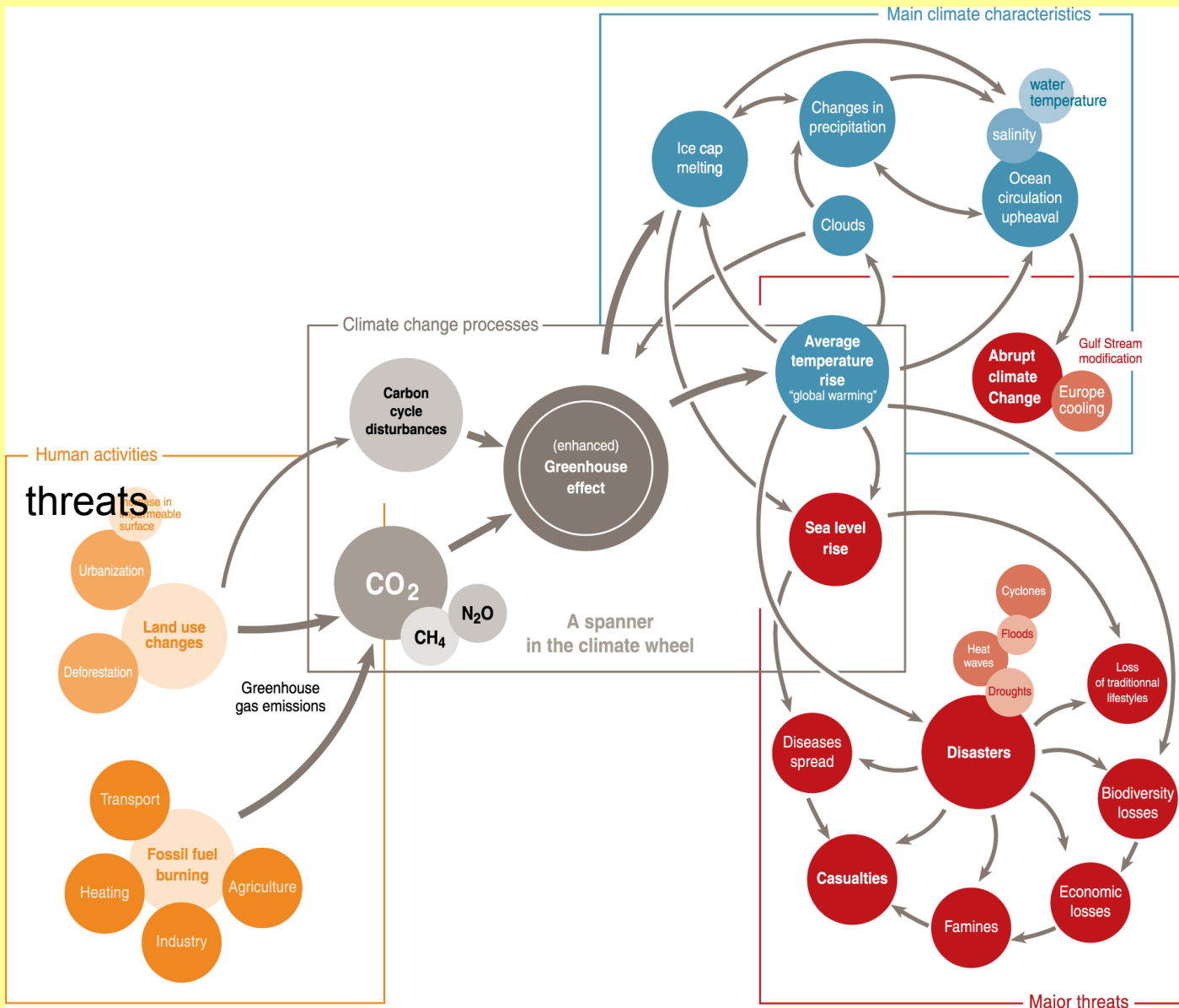
prilaboris vojojn por solvi la plej urĝajn problemojn de la homaro fronte al la 21-a jarcento:

- ekologiajn
- ekonomiajn
- socialajn

La Agendo 21 estis ratifita de 178 registaroj.

en: UNCED, United Nations Conference on Environment and Development
eo: UNKME, Unuiĝintaj Nacioj - Konferenco pri Medio kaj Evoluo

Klimata Ŝanĝ(iĝ)o

Klimato

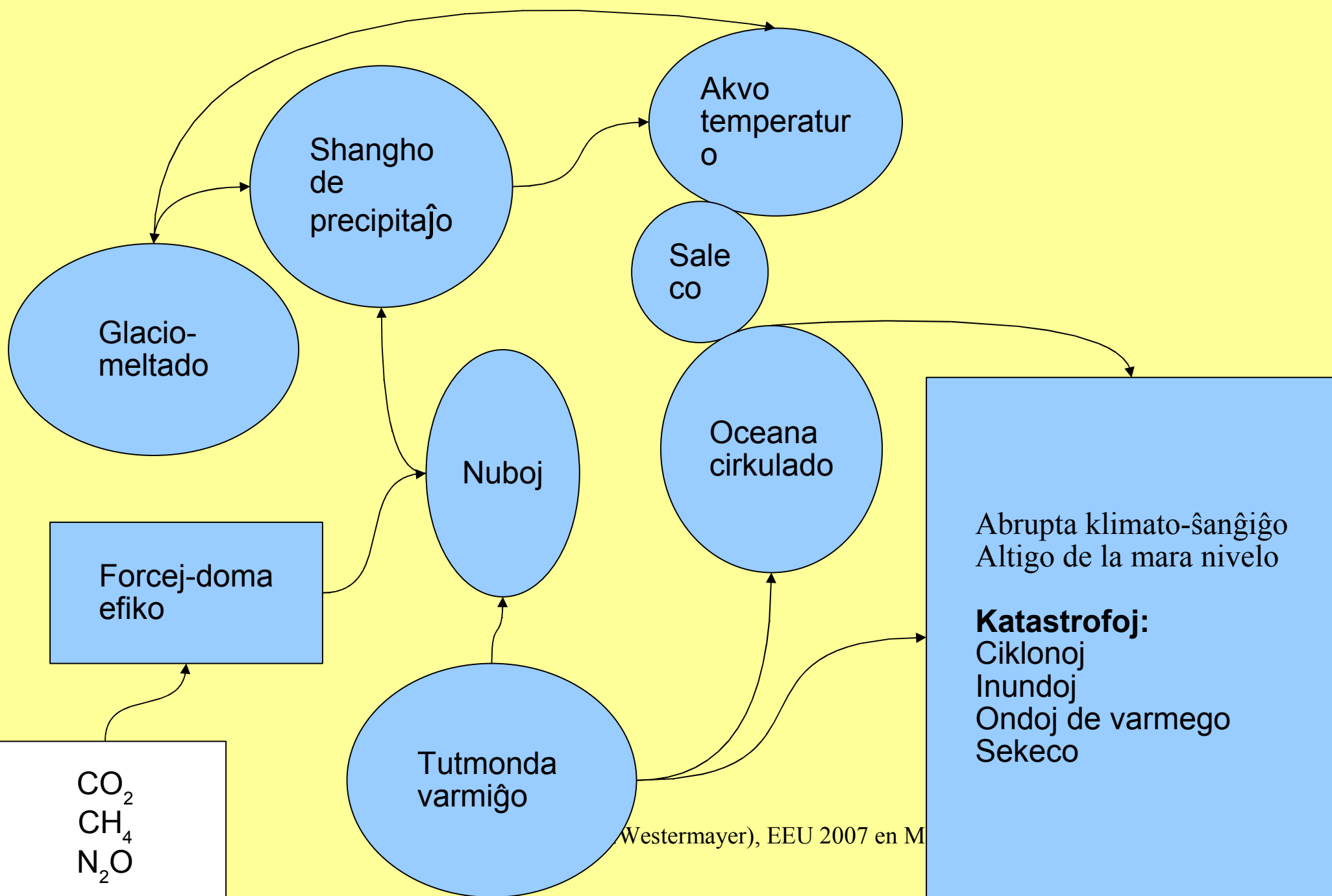
Forceja efiko

Efikoj

Homaj aktiv-ecoj

Fonto: Philippe Rekacewicz, UNEP/GRID-Arendal

Ĉefaj klimataj karakterizaĵoj

Agendo 21, Aalborg 1994 kaj 2004

Aalborg 1994: La Eŭropa Konferenco pri Daŭripovaj Urboj kaj Komunumoj decidis la "Ĉarton de Aalborg".

Ĝi postulas ke la urboj kaj komunumoj kune kun siaj civitanoj, laŭ la ĉapitro 28 de Agenda 21 (1992), prilaboru komunuman agoprogramon - nomumita "**Loka Agendo 21**", "Quartiers 21" en franclingva Svisio, "Vision 21" en Britio

Agendo 21 en Frejburgo

La urba konsilio de **Frejburgo** ratifis la Ĉarton de Aalborg en 1996 por labori kune kun civitanaj grupoj, cele al "**Daŭrigebla Frejburgo**"
Grupoj povas renkontiĝi en la "Treffpunkt"

Unu el la temoj estas "**Protekto de la Akvo**"

<http://www.treffpunktfreiburg.de/agenda21/> (Agenda 21, Freiburg/Breisgau)
<http://www.lfu.baden-wuerttemberg.de> (Federacia Instituto, klarigas 24 Indikatorojn)
<http://www.iclei.org> (en,es) ICLEI: Internaciaj Urboj por Daŭripoveco

Ekologia Lernejo en Frejburgo

Amikoj de la Tero (Germanio), BUND: oekostation.de

Agendo 21 – Akvo (M.Westermayer), EEU 2007 en Maribor

Ni kaj la Akvo

Kia akvo

- Fluantaj akvoj
- Lagoj, maro
- Grundakvo (ne forpumpi)
- Pluvakvo (en la grundon)
- Trinkakvo (efike uzi)
- Malpurigitaj akvoj el domoj kaj fabrikoj
- Rubo, ĵetita en la naturon

Uzado, Efiko, Kvalito

- Akvoforto, transporto
- Poluado, trofiŝado
- Agrikulturo, industrio
- Uzi ĝin laŭeble
- Kontrolo de la kvalito
- Purigi, por ne polui la akvaron
- Poluas akvon, malsanigas bestojn (fiŝojn, birdojn)

Malbonaj Sekvoj de nia Plasta Mondo !

Ne forĵeti sed organizi la rekolekton de foruzitaj plastaĵoj.

Charles Moore:
Raporto pri grandega plasto-rubejo ene de la Nord- Pacifika Kirlejo
Best Life Magazine
(2007-05-11)

De: Susan Casey,
Fotoj: Gregg Segal
www.bestlifeonline.com/cms/publish/travel-leisure/

Ne-tuj-videblaj Sekvoj de nia Plasta Mondo !

- **Pecetoj**, fibretoj kaj polvo de plastaĵoj en la akvaro.
- **Kemiajxoj** el la plastaĵo (moligenzoj, flamiĝ-reduktenzoj, surfacaĵoj) kiu akumuliĝas en la graso de la fiŝoj – kaj sekve de homoj, ursoj kaj birdoj (ktp.) - kaj interagas kun la hormona sistemo (kseno-hormonoj, kiuj igas hermafrodita):
 - * **PFOA** – Per-fluoro-oktan-acido (varmeg-resisto de plastaj ujo je rapid-kuirendaj manĝaĵoj → kancero).
 - * **PBDE** – Poli-bromo-di-fenil-eteroj (flamiĝ-reduktenzoj → danĝera por hepato kaj tiroido)
 - * **Ftalatoj** (moligenzoj → ksenohormono)
 - * **BPA** – Bisfenol A (lado-surfacaĵo → paralizo, prostatokancero, obesito (grasiĝo))

Charles Moore: Raporto pri grandega plasto-rubejo ene de la Nord- Pacifika Kirlejo

Raporto de Ch. Moore:

Algalita Marine Research Foundation:

bestlifeonline.com/cms/publish/travel-leisure/

algalita.org

Testudo kun O-ringo

Granda Birdo = Rubujo ?

Kion Faru NI MEM ?

Niaj akvo-rilataj eblecoj:

- ✓ Uzi la akvon ŝpareme
- ✓ Aĉeti efikajn ilojn por provizi la akvon
- ✓ Kolekti pluv-akvon por la ĝardeno kaj necesejoj
- ✓ Uzi reciklitan paperon
- ✓ Eviti viŝtukojn el papero (savi pluv-arbarojn)
- ✓ **Kolekti** foruzitajn plastaĵojn
- ✓ **Eviti plastaĵojn**, laŭeble uzi vitro-botelojn kaj dauxrajn sakojn
- ✓ **Ne-naturajn ludilojn** prefere ne aĉeti – eĉ tute ne, se ili enhavas ne-kontrolitajn kemiaĵojn (moligenzoj, koloroj, stabiligenzoj, ??)

Kion Faru la Komunuma Administrejo ?

Organizi la **kolektadon de plasta rubo**

- por reciklado, aŭ
- kontrolita bruligado, uzante la energion por produkti kurenton kaj varmon.
- detruu neuzitajn medikamentojn (al bruligejo).

Kion Faru la Ŝtatoj / EU ? Kemiaĵoj

Fari kaj apliki leĝojn por esplori la plastaĵojn k.a. kemiaĵojn laŭ ilia persisteco kaj minaco al la vivantaro (REACH) – aŭ permesi (limigite) aŭ mal-permesi ilin tutmonde.

Kie troviĝas danĝeraj kemiaĵoj ?

- Moligenzoj k.a. en plastaj materialoj.
- Teksaĵo-kemiaĵoj (el la kotono, aŭ el la fabrikado)
- Malpermesi kontraŭ-algokreskadan tegaĵon por ŝipoj, enhavante stanon (TBT=Tri-butil-stano).

REACH: Postulo de la EU-Komisiono (Registrado, Evaluado, Rajtigo de Kemiaĵoj) laŭgrade de ilia produktokvanto.

Kion Faru la Ŝtatoj / EU ? Kemiaĵoj

Hiltrud Breyer (2007-07)

Wir brauchen eine starke Chemikalienverordnung REACH. Die WWF-Analyse auch an meinem Blut hat gezeigt: Trotz bewusster Lebensführung sind wir Chemikalien tagtäglich ausgesetzt - und auch eine bewusste Lebensführung schützt uns nicht vor Chemikalien im Blut.

Sie sind allgegenwärtig. Sie sind im Waschpulver, in der Kleidung, in den Möbeln, im Computer. Und wir können uns nur begrenzt selber schützen.

Ich war schockiert von meinen Untersuchungsergebnissen. Auch sie waren höchst alarmierend. Teilweise schleppe ich Chemikalien mit mir herum, die sich seit meiner Kindheit in meinem Blut befinden.

Als Mutter von zwei kleinen Kindern, die ich gestillt habe, habe ich gedacht, das Beste für meine Kinder zu tun und musste dann erfahren, dass ich ihnen möglicherweise ein gesundheitliches Risiko mitgegeben habe. Wir plädieren natürlich weiterhin fürs Stillen.

Aber wir sagen auch ganz deutlich: ...

Wir brauchen eine Chemikalienverordnung, die nicht die Menschen zum Versuchskaninchen der Chemiebranche macht. Für Mensch, Tier und Umwelt riskante Substanzen dürfen gar nicht erst auf den Markt, wenn ihre Wirkung unklar ist.

**EU: REACH: Registrado, Evaluado, Rajtigo de Kemiaĵoj
laŭgrade de ilia produktokvanto: www.hiltrud-breyer.eu/**

Kion Faru la Ŝtatoj / la EU?

Tutmonda limigoj por fiŝkaptistoj (laŭ specio, kvanto kaj iloj, malpermesi la detruon de la margrundo, kromkaptado, kaj detruo de marbordaj mangrov-aroj).

- Informi la konsumantojn (ne manĝi endanĝerigitajn speciojn, aŭ kies kaptado estas medio-malafabla).
- Limigi la permeson de en-maraj fiŝo-bredejoj, kaj uzadon de medikamentoj, k.a. kemiaĵoj.
- Malpermesi la produktadon de GM-fiŝoj, ĉar ili ne plu estas kontroleblaj se metitaj en la maron.

Kion Faru la Ŝtato ? Agrikulturo

Subteni agrikulturon ne laŭ la amaso sed por bonkvalito kaj por medio-afabla mastrumado:
prekondiĉo por bona kvalito de ĉiuj akvaroj.

Malpermesi kemiaĵojn (pesticidojn, herbicidojn) kiuj estas persistentaj kaj tiel akumuligâs en la graso de homo kaj bestoj – ili ofte agas kiel kseno-hormonoj. Prefere uzi organikajn fekundenczojn – (sed ne troe).

Apliki kemiaĵojn al la bestonutrado por plirapidigi la kreskadon ankaŭ estas besto-torturo; same kiel la mal-konvena tenado aŭ transporto de bruto-bestoj.

Persist(ant)a: preskaŭ ne malkomponebla en natura ĉirkaŭaĵo.
Kseno-hormono: artefarita substanco kiu agas kiel hormono.
-enz-: sufikso, simile al – il-, sed por kemiaĵoj, k.s..

Elkoran dankon por via intereso kaj medioafabla viv-maniero !

(foto) Internacia Komisiono por protekti la Danubo Riveron: icpdr.org